

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 1. huhtikuuta 2022
(OR. fr)

7860/22

CYBER 108
COPEN 118
JAI 444
COPS 143
RELEX 429
JAIEX 30
TELECOM 138
POLMIL 82
CFSP/PESC 432
ENFOPOL 179
DATAPROTECT 95

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	29. maaliskuuta 2022
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 132 final
Asia:	Suositus NEUVOSTON PÄÄTÖS luvan antamisesta neuvotteluihin kattavasta kansainvälisestä yleissopimuksesta, jolla torjutaan tieto- ja viestintätekniikan käyttöä rikollisiin tarkoituksiin

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 132 final.

Liite: COM(2022) 132 final

Bryssel 29.3.2022
COM(2022) 132 final

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta neuvotteluihin kattavasta kansainvälisestä yleissopimuksesta, jolla torjutaan tieto- ja viestintätekniikan käyttöä rikollisiin tarkoituksiin

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Kuten Europol toteaa järjestäytyntä verkkorikollisuutta koskevassa uhka-arviossaan¹, kyberrikollisuus muodostaa kasvavan uhkan kansalaisten ja yritysten turvallisuudelle Euroopan unionissa (EU). Kyberrikollisuus on globaali ja ylikansallinen ilmiö, ja kansainvälisen yhteistyön tehostaminen kyberrikollisuuden torjumiseksi on ollut yksi maailman eri maiden prioriteeteista jo useiden vuosien ajan.

Vuonna 2001 tehty tietoverkkorikollisuutta koskeva Euroopan neuvoston yleissopimus, jäljempänä 'Budapestin yleissopimus', on ensimmäinen kansainvälinen kyberrikollisuutta koskeva sopimus. Siinä määritellään kyberrikollisuuteen liittyvät rikokset, määrätään kyberrikollisuuden tutkintavaltuuksista ja -menettelyistä, kuten etsinnöistä tietoverkoissa, tiedon hankkimisesta ja sähköisen todistusaineiston turvaamisesta kaikissa rikoksissa, sekä luodaan puitteet kansainväliselle yhteistyölle². Budapestin yleissopimus on avoin Euroopan neuvoston ulkopuolisille jäsenille, ja siihen on liittynyt maita kaikilta maantieteellisiltä alueilta. Tähän mennessä sopimusvaltioita on 66, ja 14 uutta maata on kutsuttu liittymään yleissopimukseen. Se on kyberrikollisuuden vastaisen lainsäädännön perusta 80 prosentissa maailman maista. Euroopan neuvoston ministerikomitean 17. marraskuuta 2021 hyväksymä Budapestin yleissopimuksen toinen lisäpöytäkirja osoittaa yleissopimuksen jatkuvan merkityksen kyberrikollisuutta koskevan kansainvälisen yhteistyön kehiksenä³.

Tietotekniikan yleistymisen ja uusien televiestintä- ja tietoverkkojärjestelmien nopea kehitys sekä teknologioiden käyttö ja väärinkäyttö rikollisiin tarkoituksiin ovat myös olleet Yhdistyneiden kansakuntien asialistalla. YK:n yleiskokous hyväksyi 21. joulukuuta 2010 päätöslauselman 65/230, jossa se pyysi YK:n rikosentorjunnan ja rikosoikeuden toimikuntaa (CCPCJ) perustamaan avoimen hallitustenvälisen asiantuntijaryhmän, jäljempänä 'asiantuntijaryhmä', tekemään kattavan tutkimuksen kyberrikollisuuden ongelmasta⁴. Asiantuntijaryhmä tarkasteli 6.–8. huhtikuuta 2021 pidetyssä seitsemännessä (ja viimeisessä) kokouksessaan kaikkia YK:n jäsenvaltioiden ehdottamia alustavia päätelmiä ja suosituksia⁵ ja päätti toimittaa CCPCJ:lle hyväksytty 63 päätelmää ja suositusta⁶. Tutkimuksessaan asiantuntijaryhmä ei päässyt yksimielisyyteen uuden kansainvälisen kyberrikollisuutta koskevan sopimuksen tarpeellisuudesta.

¹ Europolin vuoden 2021 järjestäytyntä verkkorikollisuutta koskeva uhka-arvio (iOCTA) www.europol.eu.

² Tietoverkkorikollisuutta koskeva Euroopan neuvoston Budapestin yleissopimus (CETS N:o 185), 23.11.2001, <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680081561>.

³ [Result details \(coe.int\)](https://www.coe.int/en/web/european-convention-on-the-protection-of-the-personal-data-of-physical-persons/1995).
[Euroopan neuvoston ministerikomitean hyväksymä tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen toinen lisäpöytäkirja – News \(coe.int\)](https://www.coe.int/en/web/european-convention-on-the-protection-of-the-personal-data-of-physical-persons/1995).

⁴ Yleiskokouksen päätöslauselma 21.12.2010, [A/Res/65/230 – E – A/Res/65/230 – Desktop \(undocs.org\)](https://undocs.org/A/Res/65/230).

⁵ Kooste kaikista alustavista päätelmistä ja suosituksista, joita jäsenvaltiot ehdottivat vuosina 2018, 2019 ja 2020 pidetyissä asiantuntijaryhmän kokouksissa kyberrikollisuutta koskevan kattavan tutkimuksen tekemiseksi: [V2101012.pdf \(undoc.org\)](https://undocs.org/V2101012.pdf).

⁶ Raportti Wienissä 6.–8. huhtikuuta 2021 pidetystä asiantuntijaryhmän kokouksesta: [V2102595.pdf \(undoc.org\)](https://undocs.org/V2102595.pdf).

Samaan aikaan eräät YK:n jäsenvaltiot ovat tehostaneet ponnistelujaan tällaisen sopimuksen aikaansaamiseksi YK:n yleiskokouksen kolmannessa komiteassa käydyissä keskusteluissa. YK:n yleiskokous hyväksyi 17. joulukuuta 2018 päätöslauselman 73/187 tieto- ja viestintätekniikan rikollisiin tarkoituksiin käyttämisen torjunnasta⁷. Sen jälkeen yleiskokous hyväksyi 27. joulukuuta 2019 samasta aiheesta toisen päätöslauselman 74/247, jolla perustettiin avoin tilapäinen hallitustenvälinen asiantuntijakomitea, jäljempänä 'tilapäinen komitea', laatimaan kattavaa kansainvälistä yleissopimusta tieto- ja viestintätekniikan rikollisiin tarkoituksiin käyttämisen torjumiseksi. Päätöslauselman mukaan tilapäisen komitean tuli ottaa täysimääräisesti huomioon olemassa olevat kansainväliset välineet sekä kansalliset, alueelliset ja kansainväliset toimet, joilla torjutaan tieto- ja viestintätekniikan käyttämistä rikollisiin tarkoituksiin, erityisesti asiantuntijaryhmän työ ja sen tulokset⁸. YK:n yleiskokous hyväksyi 26. toukokuuta 2021 päätöslauselman 75/282, jossa määriteltiin neuvotteluja koskevat säännöt⁹. Yleiskokous päätti muun muassa, että tilapäinen komitea kutsuisi koolle vähintään kuusi 10 päivän pituista istuntoa, joita aletaan pitää tammikuussa 2022, sekä päätösisuston ja esittäisi yleissopimusluonnoksen YK:n yleiskokoukselle sen 78. istunnossa vuonna 2024. Yleiskokous päätti myös, että tilapäisen komitean olisi pidettävä ensimmäinen, kolmas ja kuudes neuvottelustuntonsa New Yorkissa ja toinen, neljäs ja viides istuntonsa Wienissä. Yleiskokous päätti 20. tammikuuta 2022 lykätä ensimmäistä istuntoa myöhempään ajankohtaan New Yorkin covid-19-pandemiatilanteen vuoksi.

Tämän ehdotuksen tarkoituksena on varmistaa Euroopan unionin osallistuminen näihin neuvotteluihin, koska neuvottelujen odotetaan koskevan EU:n lainsäädäntöön ja toimivaltaan liittyviä seikkoja erityisesti kyberrikollisuuden alalla. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimuksen) 3 artiklan 2 kohdassa määrätään, että unionilla on yksinomainen toimivalta "tehdä kansainvälinen sopimus (...) siltä osin kuin se voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta". Kansainvälinen sopimus voi vaikuttaa yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden ulottuvuutta, jos sopimuksen soveltamisala on päällekkäinen unionin lainsäädännön soveltamisalan kanssa tai jos unionin lainsäädäntö kattaa sopimuksen soveltamisalan suurelta osin.

Koska yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan (YUTP) liittymättömien unionin toimivaltaan kuuluvien asioiden odotetaan muodostavan suunnitellun sopimuksen tärkeimmät osat, komissio olisi nimitettävä johtamaan neuvotteluryhmää. Yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyvissä asioissa unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja käy neuvotteluja osana ryhmää. Komission pääneuvottelija varmistaa sopimuksen yleisen johdonmukaisuuden. Pääneuvottelijan alaisuudessa komission yksiköt johtavat neuvotteluja suunnitellun sopimuksen muista kuin YUTP:hen liittyvistä osista ja Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH) johtaa neuvotteluja sopimuksen niistä osista, jotka kuuluvat YUTP:n piiriin.

Tämä suositus toimitetaan neuvostolle SEUT-sopimuksen 218 artiklan mukaisesti, jotta voidaan antaa valtuudet neuvotella tulevasta YK:n yleissopimuksesta Euroopan unionin puolesta neuvotteluohjeineen sekä nimittää komissio neuvottelijaksi.

⁷ Yleiskokouksen päätöslauselma 17.12.2018, [A/RES/73/187](#).

⁸ Yleiskokouksen päätöslauselma 27.12.2019, [A/RES/74/247](#).

⁹ Yleiskokouksen päätöslauselma 26.5.2021, [A/RES/75/282*](#).

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Kyberrikollisuuden torjunta on yksi Euroopan unionin painopisteistä, mikä käy ilmi vuoden 2020 turvallisuusunionistrategiasta¹⁰ ja vuonna 2021 annetusta järjestäytyneen rikollisuuden torjuntastrategiasta¹¹. Turvallisuusunionia koskevassa kolmannessa edistymisraportissa vuonna 2021 komissio sitoutui varmistamaan unionin tehokkaan osallistumisen Yhdistyneiden kansakuntien tasolla käytäviin neuvotteluihin kattavasta kansainvälisestä yleissopimuksesta, jolla torjutaan tieto- ja viestintätekniikan käyttöä rikollisiin tarkoituksiin¹².

Komissio toteaa, että lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten valmiuksia tällä alalla on edelleen vietävä eteenpäin ja vahvistettava, jotta voidaan kehittää kansallista kyberrikoslainsäädäntöä, jos sitä ei ole riittävästi annettu. Komissio tunnustaa myös tarpeen edistää kansainvälistä yhteistyötä kyberrikollisuuden torjunnassa ja tukee erilaisia valmiuksien kehittämisohjelmia eri maissa eri puolilla maailmaa, muun muassa kehitysmaissa¹³. Komissio on tukenut YK:n tietoverkkorikollisuutta käsittelevän hallitustenvälisen asiantuntijaryhmän, YK:n rikosentorjunnan ja rikosoikeuden toimikunnan, YK:n huumausaine- ja kriminaalipolitiikan toimiston (UNODC), kyberrikollisuutta koskevan Budapestin yleissopimuksen komitean sekä muiden elinten työtä.

Kansainvälisestä yleissopimuksesta käytävien neuvottelujen odotetaan liittyvän kyberrikollisuuden torjuntaa koskeviin EU:n yhteisiin sääntöihin. Erityisesti tämä voi koskea lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta annettua direktiiviä 2011/93/EU¹⁴, jossa otetaan huomioon uudet ilmiöt verkkoympäristössä, kuten grooming eli nettihoukuttelu (jossa hyväksikäyttäjät esiintyvät lapsina saavuttaaksensa uhrin luottamuksen ja houkutellakseen alaikäisiä seksuaalisiin tarkoituksiin), tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä annettua direktiiviä 2013/40/EU¹⁵, jolla pyritään torjumaan laajamittaisia kyberhyökkäyksiä edellyttämällä jäsenvaltioita vahvistamaan kansallista kyberrikoslainsäädäntöä ja ottamaan käyttöön tehokkaita rikosoikeudellisia seuraamuksia, sekä muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta annettua direktiiviä (EU) 2019/713¹⁶, jossa säädetään yhdenmukaisesta lähestymistavasta liittyen luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden rikolliseen toimintaan muiden maksuvälineiden kuin käteisrahan osalta sekä laajennetaan rikosoikeudellinen vastuu virtuaalivaluuttoihin ja digitaalisiin lompakoihin. Muissa EU:n säädöksissä annetaan yhteisiä sääntöjä rikosten torjumiseksi silloin, kun tietojärjestelmien käyttö voi tarjota niihin mahdollisuuden, mukaan lukien terrorismi, ihmiskauppa, laiton huumausainekauppa, laiton asekauppa, rahanpesu, korruptio ja järjestäytynyt rikollisuus.

Neuvottelujen odotetaan koskevan myös rikosoikeudellisia menettelyjä ja yhteistyötoimia. EU:n nykyinen lainsäädäntökehys sisältää lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten yhteistyötä rikosasioissa koskevia säädöksiä, joihin kuuluvat direktiivi 2014/41/EU rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä¹⁷, yleissopimus keskinäisestä oikeusavusta

¹⁰ [COM\(2020\) 605 final \(27.7.2020\).](#)

¹¹ [COM\(2021\) 170 final](#) (14.4.2021).

¹² [COM\(2021\) 799 final \(8.12.2021\).](#)

¹³ Näihin kuuluvat mm. ohjelmat GLACY+, CyberEast ja CyberSouth, joita EU ja Euroopan neuvosto yhdessä rahoittavat ja joita Euroopan neuvosto hallinnoi.

¹⁴ Direktiivi 2011/93/EU (13.12.2011).

¹⁵ Direktiivi 2013/40/EU (12.8.2013).

¹⁶ Direktiivi (EU) 2019/713 (17.4.2019).

¹⁷ Direktiivi 2014/41/EU (3.4.2014).

rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä¹⁸, asetus (EU) 2018/1727 Eurojustista¹⁹, asetus (EU) 2016/794 Europolista²⁰, asetus (EU) 2017/1939 tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisesta²¹, neuvoston puitepäättös 2002/465/YOS yhteisistä tutkintaryhmistä²² sekä neuvoston puitepäättös 2009/948/YOS rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta²³. Merkityksellisiä ovat myös komission huhtikuussa 2018 esittämät ja parhaillaan EU:n lainsäädäntökäsittelyssä olevat ehdotukset sähköisen todistusaineiston rajatylittävistä saatavuudesta²⁴ ja poliisiyhteistyötä koskevasta toimenpidepaketista²⁵. Euroopan unioni on tehnyt kahdenvälisiä sopimuksia kolmansien maiden kanssa, kuten sopimukset keskinäisestä oikeusavusta Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen sekä Euroopan unionin ja Japanin välillä²⁶.

Lisäksi unioni on hyväksynyt useita direktiivejä, joilla vahvistetaan epäiltyjen ja syytettyjen prosessuaalisia oikeuksia²⁷. Henkilötietojen suoja on SEUT-sopimuksen 16 artiklassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 8 artiklassa turvattu perusoikeus. Henkilötietojen käsittelyssä on noudatettava asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus)²⁸ ja direktiiviä (EU) 2016/680 (tietosuojadirektiivi)²⁹. Perusoikeuskirjan 7 artiklassa turvataan myös jokaisen perusoikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämänsä, kotiaan sekä viestejään kunnioitetaan. Tähän sisältyvät olennaisina viestinnän yksityisyyden kunnioittaminen sekä käyttäjän päätelaitteiden suojaaminen. Sähköistä viestintää koskevien tietojen käsittelyssä on noudatettava direktiiviä 2002/58/EY (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi)³⁰.

Neuvotteluissa tulisi varmistaa, että tulevan YK:n yleissopimuksen määräyksillä saavutetaan mahdollisimman korkeatasoinen ihmisoikeuksien suojeleminen ja että jäsenvaltiot voivat noudattaa EU:n lainsäädäntöä, myös ottaen huomioon sen tuleva kehitys.

¹⁸ Yleissopimus keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä (29.5.2020).

¹⁹ Asetus (EU) 2018/1727 (14.11.2018).

²⁰ Asetus (EU) 2016/794 (11.5.2016).

²¹ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939 (12.10.2017).

²² Neuvoston puitepäättös 2002/465/YOS (13.6.2002).

²³ Neuvoston puitepäättös 2009/948/YOS, (30.11.2009).

²⁴ Ehdotus asetukseksi sähköistä todistusaineistoa rikosoikeudellisissa asioissa koskevasta eurooppalaisista esittämisen- ja säilyttämismääräyksistä, COM(2018) 225 final, ja ehdotus direktiiviksi yhdenmukaisista säännöistä laillisten edustajien nimeämiseksi todistusaineiston keräämistä varten rikosoikeudellisissa menettelyissä, COM(2018) 226 final (17.4.2018).

²⁵ Ehdotus neuvoston suositukseksi poliisiyhteistyöstä, COM(2021)780, ehdotus direktiiviksi jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisestä tietojenvaihdosta ja neuvoston puitepäättöksen 2006/960/YOS kumoamisesta, COM(2021)782, ja ehdotus asetukseksi automaattisesta tietojenvaihdosta poliisiyhteistyössä ("Prüm II"), COM(2021)784, (8.12.2021).

²⁶ Sopimus keskinäisestä oikeusavusta Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä (25.6.2003).

Euroopan unionin ja Japanin välinen sopimus keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa (2009).

²⁷ Direktiivi 2010/64/EU (20.10.2010), direktiivi 2012/13/EU (22.5.2012), direktiivi 2013/48/EU (22.10.2013), direktiivi (EU) 2016/1919 (26.10.2016), direktiivi (EU) 2016/800 (11.5.2016) ja direktiivi (EU) 2016/343 (9.3.2016).

²⁸ Asetus (EU) 2016/679 (27.4.2016).

²⁹ Direktiivi (EU) 2016/680 (27.4.2016).

³⁰ Direktiivi 2002/58/EY (12.7.2002), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/136/EY (25.11.2009).

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Euroopan unioni on johdonmukaisesti edistänyt Budapestin yleissopimusta, joka muodostaa arvokkaan ja joustavan oikeudellisen kehyksen kyberrikollisuuden torjuntaa koskevalle kansainväliselle yhteistyölle. Se on tukenut kolmansia maita niiden liittymisessä yleissopimukseen, jotta ne voivat ottaa käyttöön vähimmäistasoisen kansallisen oikeudellisen kehyksen kyberrikollisuuden torjumiseksi ja kehittää tarvittavia tutkinta- ja syytetoimivalmiuksia, mikä helpottaa yhteistyötä muiden yleissopimuksen osapuolten kanssa³¹.

EU on komission edustamana myös osallistunut aktiivisesti Budapestin yleissopimuksen toisesta lisäpöytäkirjasta käytäviin neuvotteluihin³². Pöytäkirja avataan allekirjoittamista varten toukokuussa 2022. Koska toisen lisäpöytäkirjan asiat kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan, komissio hyväksyi 25. marraskuuta 2021 kaksi ehdotusta neuvoston päätöksiksi, joilla EU:n jäsenvaltiot valtuutetaan allekirjoittamaan³³ ja ratifioimaan³⁴ Euroopan unionin edun mukaisesti tietoverkkorikollisuutta koskevan Budapestin yleissopimuksen toinen lisäpöytäkirja.

Neuvotteluissa on siis myös varmistettava johdonmukaisuus tietoverkkorikollisuutta koskevan Budapestin yleissopimuksen ja sen lisäpöytäkirjojen kanssa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimuksen) 218 artiklan 3 kohdan mukaan komissio esittää suosituksia neuvostolle, joka tekee päätöksen, jolla annetaan lupa aloittaa neuvottelut ja jossa nimetään unionin neuvottelija. SEUT-sopimuksen 218 artiklan 4 kohdan mukaisesti neuvosto voi antaa neuvottelijalle ohjeita.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Yksipuolinen toiminta ei olisi vaihtoehto, koska se ei tarjoaisi riittävää pohjaa EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tehtävälle yhteistyölle. Monenvälisen sopimuksen, kuten mahdollisen tulevan YK:n yleissopimuksen, josta unioni on voinut neuvotella, noudattaminen on tehokkaampaa kuin kahdenvälisen neuvottelujen aloittaminen yksittäisten EU:n ulkopuolisten maiden kanssa.

- **Suhteellisuusperiaate**

Tässä aloitteessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen politiikkatavoitteiden saavuttamiseksi.

³¹ Ks. esim. neuvoston päätelmät kyberdiplomatiasta, 10.2.2015, asiakirja 6122/15.

³² Neuvoston päätös luvan antamisesta Euroopan komissiolle osallistua Euroopan unionin puolesta tietoverkkorikollisuutta koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen toisesta lisäpöytäkirjasta käytäviin neuvotteluihin, viite 9116/19.

³³ Ehdotus neuvoston päätökseksi jäsenvaltioiden valtuuttamisesta allekirjoittamaan Euroopan unionin edun mukaisesti tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen toinen lisäpöytäkirja, joka koskee yhteistyön tiivistämistä ja sähköisten todisteiden luovuttamista, COM(2021) 718 final (25.11.2021).

³⁴ Ehdotus neuvoston päätökseksi jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan Euroopan unionin edun mukaisesti tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen toinen lisäpöytäkirja, joka koskee yhteistyön tiivistämistä ja sähköisten todisteiden luovuttamista, COM(2021) 719 final (25.11.2021).

- **Toimintatavan valinta**

Komission suositus neuvoston päätökseksi luvan antamisesta neuvottelujen aloittamiseen perustuu SEUT-sopimuksen 218 artiklan 3 kohtaan. Sen mukaan komissio antaa suosituksia neuvostolle, joka tekee päätöksen luvan antamisesta neuvottelujen aloittamiseen.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio julkaisi 14. tammikuuta 2022 tätä aloitetta koskevan kannanottopyynnön verkkosivustollaan. Kommentteja otettiin vastaan neljän viikon ajan. Yksittäiset vastaukset kannanottopyyntöön (viisi) julkaistiin verkkosivustolla. Niissä esitetyt näkökohdat on otettu huomioon tätä ehdotusta laadittaessa.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Komissio otti huomioon näkemykset, joita jäsenvaltioiden asiantuntijat esittivät asiaa käsittelevissä neuvoston työryhmissä käytyjen keskustelujen aikana neuvottelujen valmistelun yhteydessä.

- **Vaikutustenarviointi**

Ei sovelleta.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Neuvotteluissa käsitellään todennäköisesti seikkoja, jotka voivat merkitä puuttumista perusoikeuksiin, esimerkkeinä rikosoikeudellisiin menettelyihin liittyvät toimenpiteet, rikosten määritelmät, jotka voivat muodostaa perustan rikosoikeudelliselle menettelylle, tai pääsy rikosmenettelyn yhteydessä saatuihin henkilön yksityisiin tietoihin. Neuvoteltavat määräykset voivat johtaa puuttumiseen esimerkiksi oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä, yksityisyyttä ja henkilötietojen suojaa koskevaan oikeuteen. Koska osallistuminen neuvotteluihin Euroopan unionin puolesta ei saisi vaarantaa perusoikeuksien suojan tasoa unionissa, tässä aloitteessa ehdotetaan pyrkimistä perusoikeuksien suojan korkeaan tasoon.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia unionin talousarvioon. EU:n jäsenvaltioille voi aiheutua kertaluonteisia kustannuksia yleissopimuksen täytäntöönpanosta sen jälkeen, kun neuvottelut on saatu päätökseen, mutta näitä kustannuksia ei ole mahdollista määrittää tässä vaiheessa, koska neuvotteluja ei ole vielä kaikilta osin aloitettu.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Neuvotteluprosessin odotetaan jatkuvan vuoteen 2024 asti, minkä jälkeen yleissopimus voidaan allekirjoittaa ja tehdä. Aloitteessa ehdotetaan avointa, osallistavaa ja läpinäkyvää neuvotteluprosessia.

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta neuvotteluihin kattavasta kansainvälisestä yleissopimuksesta, jolla torjutaan tieto- ja viestintätekniikan käyttöä rikollisiin tarkoituksiin

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 218 artiklan 3 ja 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous antoi 27 päivänä joulukuuta 2019 päätöslauselman 74/247 tieto- ja viestintätekniikan rikollisiin tarkoituksiin käyttämisen torjunnasta, jolla perustettiin kaikkien alueiden edustajista koostuva avoin tilapäinen hallitustenvälinen asiantuntijakomitea laatimaan kattava kansainvälinen yleissopimus tieto- ja viestintätekniikan rikollisiin tarkoituksiin käyttämisen torjunnasta³⁵. Unionin olisi osallistuttava tätä yleissopimusta koskeviin neuvotteluihin.
- (2) Unioni on hyväksynyt yhteisiä sääntöjä, jotka ovat päällekkäisiä useiden niiden seikkojen kanssa, joiden sisällyttämistä tällaiseen yleissopimukseen harkitaan. Näihin yhteisiin sääntöihin sisältyy erityisesti laaja joukko säädöksiä, jotka koskevat aineellista rikosoikeutta³⁶, poliisi- ja oikeusyhteistyötä rikosasioissa³⁷, prosessuaalisten

³⁵ Yleiskokouksen 27. joulukuuta 2019 kolmannen komitean raportista antama päätöslauselma (A/74/401) tieto- ja viestintätekniikan rikollisiin tarkoituksiin käyttämisen torjunnasta, [A/RES/74/247](#)

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäättöksen 2004/68/YOS korvaamisesta, [EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1–14](#); Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/40/EU, annettu 12 päivänä elokuuta 2013, tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä ja neuvoston puitepäättöksen 2005/222/YOS korvaamisesta, [EUVL L 218, 14.8.2013, s. 8–14](#); Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/713, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta ja neuvoston puitepäättöksen 2001/413/YOS korvaamisesta, PE/89/2018/REV/3, [EUVL L 123, 10.5.2019, s. 18–29](#).

³⁷ Neuvoston säädös, annettu 29 päivänä toukokuuta 2000, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisen yleissopimuksen tekemisestä keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä, EYVL C 197, 12.7.2000, s. 1; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1727 Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virastosta (Eurojust) ja neuvoston päätöksen 2002/187/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta, EUVL L 295, 21.11.2018; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/794, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta, EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53; neuvoston puitepäättös 2002/465/YOS, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, yhteisistä tutkintaryhmistä, EYVL L 162, 20.6.2002, s. 1; neuvoston puitepäättös 2009/948/YOS rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta, EUVL L 328, 15.12.2009, s. 42; direktiivi 2014/41/EU rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä, EUVL L 130, 1.5.2014, s. 1.

oikeuksien vähimmäisvaatimuksia³⁸ sekä tietosuoja- ja yksityisyystakeita³⁹. Myös tulevat yhteiset säännöt olisi otettava huomioon⁴⁰.

- (3) Tämän vuoksi uusi kansainvälinen yleissopimus tieto- ja viestintätekniikan rikollisiin tarkoituksiin käyttämisen torjunnasta voi vaikuttaa unionin yhteisiin sääntöihin tai muuttaa niiden soveltamisalaa.
- (4) Unionin lainsäädännön eheyden suojelemiseksi ja sen varmistamiseksi, että kansainvälisen oikeuden ja unionin oikeuden sääntöjen välinen johdonmukaisuus säilytetään, unionin on tarpeen osallistua tieto- ja viestintätekniikan rikollisiin tarkoituksiin käyttämisen torjuntaa koskevasta uudesta kansainvälisestä yleissopimuksesta käytäviin neuvotteluihin.
- (5) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja hän on antanut lausuntonsa ...
- (6) [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/64/EU, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, oikeudesta tulkkaukseen ja käännöksiin rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 280, 26.10.2010, s. 1; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/13/EU, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, tiedonsaantioikeudesta rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 142, 1.6.2012, s. 1; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/48/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, oikeudesta käyttää avustajaa rikosoikeudellisissa menettelyissä ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskeissa menettelyissä sekä oikeudesta saada tieto vapaudenmenetyksestä ilmoitetuksi kolmannelle osapuolelle ja pitää vapaudenmenetyksen aikana yhteyttä kolmansiin henkilöihin ja konsuliviranomaisiin, EUVL L 294, 6.11.2013, s. 1; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1919, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, oikeusavusta rikosoikeudellisissa menettelyissä epäillyille ja syytetyille henkilöille ja eurooppalaista pidätysmääräystä koskeissa menettelyissä etsityille henkilöille, EUVL L 297, 4.11.2016, s. 1; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/800, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, rikoksesta epäiltyjä tai syytettyjä lapsia koskevista menettelyllisistä suojatoimenpiteistä rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 132, 21.5.2016, s. 1; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/343, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä, EUVL L 65, 11.3.2016, s. 1.

³⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/58/EY, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi), EUVL L 201, 31.7.2002, s. 37–47, sellaisena kuin se on muutettuna 25 päivänä marraskuuta 2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/136/EY.

⁴⁰ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sähköistä todistusaineistoa rikosoikeudellisissa asioissa koskevista eurooppalaisista esittämisen- ja säilyttämismääräyksistä, 17.4.2018, COM(2018) 225 final; ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhdenmukaisista säännöistä laillisten edustajien nimeämiseksi todistusaineiston keräämistä varten rikosoikeudellisissa menettelyissä, 17.4.2018, COM(2018) 226 final.

Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkin rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]

[TAI]

[Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti on [... päivättyllä kirjeellä] ilmoittanut haluavansa osallistua tämän päätöksen hyväksymiseen ja soveltamiseen, sanotun kuitenkin rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]

- (7) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtuutetaan komissio neuvottelemaan unionin puolesta kattava yleissopimus tieto- ja viestintätekniikan rikollisiin tarkoituksiin käyttämisen torjunnasta.

2 artikla

Neuvotteluohjeet ovat tämän päätöksen liitteenä.

3 artikla

Neuvottelut käydään neuvoston nimeämää erityiskomiteaa kuullen.

4 artikla

Tämä päätös ja sen liite julkaistaan välittömästi sen jälkeen kun ne on hyväksytty.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*